

R. 1938.

Počasí.

Vývoj teploty byl v roce 1938 hodně nepravidelný. Brézen byl teplejší než duben a podle zjištění státní hvězdárny v Praze nejteplejší za posledních 160 let vůbec. Duben do kouzelné moby tento náskok tepla vyrovnal citelnou zimou a byl i chladnejší než příklad než listopad. Průměrná teplota března byla $6^{\circ}3$ st. C, listopadu $7^{\circ}1$ stupně. Nejvyšší teplota v roce 1938 byla dosažena dne 8. července ($31^{\circ}5$ st C) a nejnižší - $16^{\circ}6$ stC dne 6. ledna.

Studený duben po neobvyčejně teplém březnu byl katastrofální pro ovocné stromoví, zejména meruňky. - Dokonce bylo hlášeno že na Valašsku dosáhl mráz v dubnu, až minus 11 st. Kontrastem proti tomu byl teplý listopad, kdy neklesla teplota nikde pod bod mrazu.

Další povětrnostní událostí byla vysoká vláha v druhé polovině léta, která se vyrcholila v (druhé polovině léta) koncem

srpna. - Také v červenci byly zaznamenány prudké krátke dny. - Deštivé počasí v srpnu mělo neblahý vliv na sklizeň obilí.

Velmi seplé počasí v březnu přilákalo hojnou zpěváckou ptactva, které v masivním měsíci dubnu musilo strádati a hynulo.

V měsíci září se opět počasí ustálilo a bylo hodně slunečné a teplých dnů. Rovněž říjen se vyznačoval příjemným počasím. Chopaniny mohly být v čase a za počáta sklizeň. - Však velmi střízlivá situace, že následkem mobilizace bylo nedostatek pracovních sil a potahu.

Celkem možno označiti rok 1938 i v počasí za rok výstřední. - Přídavě deštivé a teplé počasí působila na neobvyklý výrůst hub v našich lesích. Ještě v měsíci říjnu se v lesech nacházely houby ve značném množství.

V měsíci prosinci napadl sníh, ale nebylo ho mnoho. Vánoce byly pod sněhem.

Úroda a ceny.

Úroda obilí všeho druhu i okopanin byla dobrá.. Slámy bylo takové množství, že nemohla být všechna uskladněna ve stodolách a hospodáři stavěli stohy za humny i na pozemcích.

Míra pole osetého osemu vydala 2-3 q; žita po nitře pole skáceno 2-3 q a pšenice 3-5 q; ječmen 2-3 q.

za 1q ovsy se platilo	K,
za 1q žita -- --	K,
za 1q pšenice -- --	K,
za 1q brambor -- --	K

Třesní se urodilo málo a byly napadeny plísní. Meruňky nebyly rádce, jelikož květy v dubnu zmrzly. Švestek a jablka bylo rovněž málo.

Ceny ovoce:

za 1kg třesní se platilo	1 - 1.20 K,
-- -- -- švestek -- --	1 - 1.20 --,
-- -- -- jablka -- --	1.50 - 2 - --,
-- -- -- hrušek -- --	1 - K

Ceny masa a hospodářských výrobků:

1kg hovězího masa	10 - 12 K
-- -- -- vepřového --	14 - 16 --
-- -- -- seleckého --	10 - 12 --
-- -- -- sádla	14 - 15 --

1kg mýsla stál	14 - 16 K
1edno vejce stálo	35 - 80 haléřů
1kg svarohu --	3.5 K
1litr mléka --	1 - K

Ceny drůbeže:

1 kachna stála	15 - K
1 husa --	30 - 35 - K
1 kuře stálo	4 - 8 - K
1 krocan stál	40 - 50 - K

* * *

Události v obci.

Dne 12. června byly vykonány volby do obecního zastupitelstva - a jednotlivé politické strany obdržely:

republikánská	3 mandáty
občanská	2 --"
československá str. lidová	1 --" -
zivnostenská	1 --" -
československá osr. národn. social.	4 --" -
--" -- soc. dem.	3 --" -
komunistická	1 --" -

Volba starosty obce byla provedena dne 31. července 1938. u obecní kanceláři.

Starostou obce byl zvolen učitel Stanislav Černý. - Tak stává se poprvé učitel hlavou starolaňských Kralic. - Náměstkem starosty byl zvolen František Musil.

Členové výboru jsou tito:

Josef Brůsek, František Dosek, Frans. Filla, Raimund Chmelka, Adolf Jasek, Cyril Jasek, Stanislav Matousek, Jan Měcháček, Karel Nespor, František Rysánek, Josef Rysánek, Augustin Staněk a František Verner.

Radními jsou:

Frans. Filla, Jan Měcháček, Jos. Rysánek

Při valné hromadě těl. jednoty „Lokol“ byli zvoleni tito činovníci: Stanislav Černý, starosta, Ansoniu Šuchánek, místostarostou, Blažena Sklenářová, jednatelkou, Helena Vlkralová náčelník, Adolf Lachor, pokladníkem a Ludmila Krivá vzdělávatelskou.

Právnický odbor Národní jednoty nebyl ve vedení první. Činovníci zůstali stejně jako v roce 1937. - Rovněž v muzejní spolku zůstává výbor bez emény. - Do hasičského sboru přistoupil za člena starosta obce a byl zvolen ve sboru vzdělávatelkou.

Je porouhodné, že vliv současných událostí, at' vnitropolitický či zahraničních se znatelně obrázel i v naší obci. - Když v květnu se již projevovala snaha německých menšin o přičlenění k Německu, sledovali všechni občané starostlivě toto hnutí a vzrušení vyvrcholilo 21. května, když v Brně došlo k demonstracím. - Toto dne s ohledem na zabezpečení hranic, byli povoláni i některí místní mladí záložníci ihned do zbraně. - Také podél železniční trati a u železničního mostu bylo nutno učinit opatření a tak se tohoto úkolu ujali ochotní zdejší mladí i starí mužové. - Všechni si oddychli když nebezpečí za krátko minulo a velká část obce, zejména členové jednoty sokolské žila v radostném očekávání X. všeobecného sletu konaného v červenci v Praze. - Do Prahy odjelo vícenásobně několik dorostenek, dorostenů a sester. - Těž účastníků z Kralic bylo mnoho. - Ti co nemohli jet, dychtivě poslouchali doma u rozhlasových přijímačů a posilovali své naděje do budoucna tak dobré slyšitelným a opravdovým naděním. - Celá obec pochla pojednou potřebu se spojiti v jednu celek.

* * *

Ke chvíli kdy roluš se mohl jíž řešit ke své skloně, ohřála se obec v noci ze 23. září na 24. září zprávou vysílanou po 22 hodině nocní. President republiky vyhlásil všeobecnou mobilizaci mužů do čtyřiceti let. - Některí založníci odejeli hned časem ráno ke svým plukům, jiní ještě berečeli do Náměstě nakoupit nejrůznější potřoby, prádlo a obuv a poledním i odpoledním vlaky, jichž projízdělo Kralicemi veliké množství, nastupovali rádi, hrde a sebevědomě vojenskou službu. - Kralické nádraží bylo stále přeplněno muži z celého okolí, obteřovaný kufříky a doprovázených svými nejbližšími, ženami, dětmi a děvčaty. Jak velký to byl rozdíl mezi rokem 1914 a nyní! - Tehdy nechut a pláč, nyní zpěv a nadšení. -

Pro školní rok 1938-39 byl vykonán zápis
26. června 1938. Nový školní rok začal 1. září
1938 se 126 žáky.

V I. třídě učoval učitel Jan Kacák,
ve II. třídě Marie Kloudová, ve III. třídě Rud. Krivá
ve IV. třídě H. Černý.

Události ve škole.

24. září, po vyhlášení mobilizace odjeli ke svým plukům učitelé H. Černý a Jan Kachlík. V době jejich nepřítomnosti bylo suplováno zbyvajícími učitelkami a zavedeno polodenní vyučování. - Od 26. listopadu byl ustaven učitel Jan Kachlík v Brězniku na okamžitý náhradu říd. učitele sloise Lysáka na dobu potřeby.

Uzemní změny způsobily, že ze zahraničí uzení stěhovali se Česi a pohraniční do vnitrozemí. - Bylo proto 6. listopadu ustaveno sdružení pro pomoc uprchlíkům za pomoc rodičovského sdružení a obecní rady. Správa školy zapojila neobydlený byt správce školy 3 rodinám uprchlíků. Rodiny se přistěhovaly 24. XI. Školní děti jim ochotně obsazovaly potřebné zářízení a nádobí. Občané vykonali peněžitou sbírku, jejíž vynesla 640 K, sbírka potravin činila 670 kg brambor a 213 kg mouky. - Mimo toho dávali uprchlíkům některé občané delší dobu zdarma chléb a mléko. Později byly růžy za potraviny a odev pro uprchly kraseny okresním úřadem. Jako kašidoročně, byla i v tomto roce

provedena sbírka pro okresní péči o mládež v
Kámeni uj Oslavou. Vynesla 60 K.- Na
Mikuláš a o vánočích provedly školní děti
nadílku dětem uprchlíků.

Statistika

V roce 1938 zemřely ve zdejší obci tyto
osoby:

František Žmarda, čís. 35
František Vala, čís. 7
Cyril Podsedek, čís. 135
František Široký, čís. 53
Jan Martinek, čís. 87
Františka Krejčová, čís. 62
František Nevtal, čís. 136
Jan Kořnar
Jiří Minářík, (žák obecné školy
zemřel v nemocnici v Třebíči a tamtéž pohřben)

Zemřelo tedy celkem 9 osob z nich
8 dospělých a 1 dítě.

Na podkrov zemřel zdejší rodák
Josef Malý, řídící učitel v Sedlci. Byl
byl převezen do Králic a pohřben na
zdejším hřbitově za velké účasti občanov.

V roce 1938 narodilo se zde ? dětí.

Domovské právo obdržel u nesecího obce.

zastupitelstva ze dne 8. V. Rudolf Herot a dne 26. 11. získal domovské právo Kristof Konopík, praporčík v.v. přistěhovalý ze Slovenska.

Dne 10. října udělilo ob. zastupitelstvo domov. právo 8 Židům a oice rodině Gräteerové a rodině Dr. Zieglera. - Udelemání toho domovského práva okresní úřad vrátil.

Stavbu rodinného domku dokončil Zdeněk Krejčí. povolení k u stavbě obdržel František Vala čís. 13. proti sdodole rolníka Kourila.

Neraměstnanost, která byla patrná ještě před mobilizací, ustala a celá po demobilizaci, neboť byly církev pracovní sábor, kamě byli neraměstnani mužové povoláváni. - Obě jircháry, jak Vybrálová, tak Vrbova zastavily práci, pro nedostatek odberu zboží.

Cílední měl měsíčně mimo stravy a bydlení 150 Kč - 200 Kč. Glazebná 80 - 150 Kč mimo naturál. Dělníci měli za hodinu 2,50 Kč - 3 Kč.

Rozpočty
Hlavni obecni rozpočet: rádnuá spotřeba činí 80.217 Kč, úhrada 22.990 Kč, jež se tudíž schodek 57.227 Kč, který jest rozpočten na obecni přírůstky 16% dom. daní a 350% ostatní. - Rozpočet místní školní rady pro rok 1938/39 = 10.380 Kč, z čehož připadlo na Kralice 8.694 Kč, na Lhotice 1.666 Kč.

Neraměstnanost

Mědy.

Rozpočty

Dne 5. ledna 1938 penízel v Praze ve věku 75 let dr. Karel Baxa, primátor hlavního města Prahy. Zaujmenovalme, jelikož v roce 1936 byl na návštěvě v Kralicích, aby si zde prohlédl památky.

V úterý 25. ledna večer objevila se na obloze (severozápadní a severovýchodní), překrásná polární záře. Měla podobu velké purpurové clony, kterou protínaly světlelelé a modré paprsky. Tzey trval několik hodin a způsobil mezi obyvatelstvem ručné vrušení. Pověření lidé viděli v nevyklánujeboží znamení, snad předzvěst blížící se války.

1. února 1938 došil se předseda vlády dr. Milan Hodža 60 let.

11. března bylo připojeno Rakousko k říši německé. - Postoj k této události, jíž vzbudila i u nás vrušení, zaujala naše vláda a min. předseda dr. Milan Hodža pronesl v proklame ke všemu občanstvu dva uklidňující projevy, které zůstanou historicky důležitými.

21. května bylo nutno učinit vojenská

opatření na hranicích čerko německých.
Ke konfliktu nedošlo a poměry se opět
částečně uklidnily.

Vláda ČSR počala od této chvíle
řešit mezinárodnou otázkou v Československu,
ale národnostní statut nebyl kcela
vřeslen. - Anglický lord Runciman měl otásku vyřešit.

28. května dožil se p. president
Dr. Eduard Beneš 54 let.

Koncem měsíce června a počátkem
července prozívalo sokolstvo slavné dny
X. všeobecného pluku, který vyvrcholil
ve dnech 4. 5. a 6. července. Učastnilo
se ho také vojsko z Jugoslavie a Rumunska
a četní rakouské hosté a přátelé séměř
ze všech krajů Evropy i z Ameriky.

16. srpna skonal v Ružomberku
předseda slovenské lidové strany poslanec
Andrej Hlinka.

Z 23. na 24. září v nočním byla vyhlášena
presidentem republiky něobecná mobilizace,
jelikož před tím došlo 15. září ke
konferenci čtyř velmoci v Berchtesgadenu
a nice Francie, Anglie, Německa a Italie-
ber Ruska. Anglie zastupoval ministrský

předseda Chamberlain a rozhodl o našem
mudu. Opuštěna věnu, rozvysila vláda
republiky Československé a podíidila se
rozhodnutí velmoži o odstoupení pěsti
sudetských, aby zabránila nové světové
 válce. - Dozdejší byly posouzeny Německu
jéře čtyři další pásmá.

Po odevzdání této věci vzdal se
president Československé republiky Dr. Eduard
Benes 4. října svého vrádu, rokloučiv se
s národním proklasem a odebral se do
ciziny. Armáda demobilisovala. - Poučení
stalo se Slovensko autonomním státem
a republika dostala název Česko-Slovenská.

30. listopadu byl zvolen presidentem
republiky Česko-Slovenské Dr. Emil Hácha,
ministerským předsedou Rudolf Beran.

Politické strany byly sloučeny ve
stranu Národní jednoty a Národní
stranu práce.

* * *
JUDr. Lubal, opil. msp.
29.IV.44.